

козакам право на міжнародні стосунки. У відповідь коронний гетьман М. Потоцький вирішує розбити повстанців. Проте Б. Хмельницький випереджає поляків і під Жовтими Водами у травні 1648 р. завдає їм нищівної поразки. Не давши супротивникові отямитись, Б. Хмельницький готує засідку у районі Корсуня, де поляки також були розгромлені, а коронний гетьман потрапив у полон [2]. Після перемог під Жовтими Водами і Корсунем гетьман звернувся з універсалами до українського народу, в яких закликав піднятися на боротьбу проти поневолювачів, приділивши особливу увагу питанням створення козацької армії та забезпечення її боєздатності.

Перші перемоги надихнули українців і налякали поляків. По всій країні, по обидва боки Дніпра утворювались нові полки, які або приєднувались до Богдана Хмельницького, або підіймали власні повстання. Сповнені сил і натхнення, козацько-селянські загони нищили маєтки шляхти і безжалюбно проливали кров. Значна частина польської знаті вирішує полишити свої володіння і відступити на Західні землі з Яремою Вишневецьким. Разом зі своїм військом шляхта винищувала села та здійснювала жорстокі каральні акції проти повсталих українців. Вони вбивали не лише чоловіків, що захищали господи, а й жінок, дітей та літніх людей. Водночас з подіями на Західних землях, гетьман Хмельницький осів у Білій Церкві і зосередився на формуванні дисциплінованої армії. Наприкінці літа 1648 року загони повстанців перетворились на непереможну силу, яка досягала 100 тисяч воїнів [3].

Протягом наступних двох років українська та польська сторони вели дипломатичні війни, фактично шукаючи союзників для подальшого протистояння. 1651 р. бої поновилися і розпочався новий етап Національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького.

Національно-визвольна війна стала одним з найважливіших етапів створення козацької держави, хоча ідею соборності українських земель не було реалізовано, а Б. Хмельницький пристав на позицію автономії в межах Речі Посполитої. Сформувалась українська державність переважно військового характеру. Разом з тим, процес формування української державності продовжувався та знайшов вияв у згаданих подіях. На жаль, імперські амбіції вже Російської імперії стали на заваді створення незалежної козацької держави.

Список використаної літератури

1. Національно-визвольна війна під проводом Б. Хмельницького середини XVII ст. Спецпроект EDERA та освіторії. URL: <https://znohistory.ed-era.com/m2/18> (Дата звернення 25.09.2021)
2. Національно-визвольна війна на Україні у середині XVII ст. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/history/34866/> (Дата звернення 25.09.2021)
3. Національно-визвольна війна. URL: <https://myukraine.org.ua/nacionalno-vizvolna-vijna/> (Дата звернення 25.09.2021)

Токар Андрій Анатольович
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки,
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

РОЗВИТОК ЗБРОЙНИХ СИЛ ТА ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ УКРАЇНИ НА ЕТАПІ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Важливим аспектом державотворення України як незалежної держави є створення її Збройних Сил (ЗСУ), які повинні гарантувати суверенітет, територіальну цілісність країни, забезпечувати надійний захист національних інтересів від воєнних загроз. Особливою актуальністю та потребою в сучасних ЗСУ набуло з моменту розпочатих агресивних дій з боку сусідньої та такої собі «братської» Російської Федерації (РФ). Окупація РФ Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, підтримка нею сепаратистського руху на значній частині Донецької і Луганської областей призвели до порушення територіальної цілісності України та державного суверенітету. Була розв'язана гібридна війна проти суверенної української держави. Збройні Сили України вступили в реальні бойові дії з добре озброєним і навченим ворогом, який раніше ніколи у наших штабах не розглядався як імовірний противник [1].

Як безпосередній учасник бойових дій на сході України починаючи з 2014 року, хочу засвідчити той досить ганебний стан ЗСУ та Національної Гвардії України (НГУ), з яким ми зустріли досить підготовлені війська супротивника. При підготовці до входу у сектор Антитерористичної операції (АТО) наш командир батальйону на пряму заявив, що у нас, крім радянської стрілецької зброї, старої форми та сталевих касок, нічого немає «...і вам в секторі знадобиться майже все, від форми та бронежилетів до рацій, генераторів, спальників та їжі». На що ми, мобілізовані та добровольці, самі купували та шукали всі перераховані предмети. У першу свою ротацию ми їхали у шкільних автобусах «Богдан», а додаткову позаштатну зброю збирали по всіх частинах НГУ. Навіть інструкторів із бойової підготовки, які були б спроможні хоча б

показати, як вправлятися із зброєю в сучасних реаліях та розробках, не було. Й тому ми самі знайшли кількох «спеців» з СБУ та приватної охорони, які на громадських засадах провели кілька занять.

Важливим етапом реального відсічу ворога та майбутнього звільнення окупованих територій стало створення добровольчих батальйонів (ДБ). Зважаючи на поступову втрату контролю представниками МВС та СБУ над ситуацією на Донбасі, у квітні 2014 р. МВС приймає рішення про створення альтернативних військових формувань, які б взяли на себе функції правоохоронців. У структурі міністерства виникають добровольчі спецпідрозділи з охорони громадського порядку – батальйони патрульної служби міліції особливого призначення (далі – БПСМОП).

За формами підпорядкування та приналежністю новостворені підрозділи можна поділити на батальйони територіальної оборони (далі – БТРО) та спеціальні батальйони міліції (далі – СБМ).

Серед створених ДБ лише деякі повноправно відповідають назві «добровольчі». З початком воєнних дій тільки частина підрозділів формувалася на добровольчих засадах, без залучення правоохоронців. Серед них: «Азов», «Айдар», «Тимур», «Донбас», «ДУК», «ОУН». Інші підрозділи, які офіційно у своїй назві мають визначення «добровольчі», добровольчими були частково. Винятково з добровольців були сформовані військові підрозділи, які склалися з іноземців: «Грузинський легіон», тактична група «Білорусь», як приватна структура «Добровольчого українського корпусу «ДУК» та бійці батальйону «ім. Джохара Дудаєва», до якого переважно входили чеченці. Від початку війни на Сході України діють добровольчі загони «Правого сектору» (далі – ПС) – «ДУК» та «ОУН», які не були підконтрольні МВС та Міністерству оборони [2].

Добровольці з ДБ зіграли значну роль у звільненні багатьох міст окупованої території. Багато з них зробили це ціною свого життя. На їх боці була велика вмотивованість, сміливість, самостійність. Коли до нас на позиції заїхали бійці одного з ДБ з метою посилення цієї ділянки при можливому наступі військ РФ, ми реально зраділи, що поруч з нами будуть воювати такі обстріляні бійці.

Але необхідно сказати, що ДБ формувались «пожежними кроками» і туди прийшли різні люди, деякі з кримінальним минулим і за патріотичними гаслами відбувалися протиправні дії та відвертий кримінал.

З метою упорядкування штату, приведення всіх військових формувань до чинного законодавства України, всім ДБ було запропоновано перейти до штатних бригад ЗСУ та НГУ на контрактній основі. Деякі ДБ перейшли майже всім складом до офіційних формувань. Наприклад ДБ «Айдар», «Донбас» та ін.

У 2015 році була затверджена програма «Україна-2020» та оновлена редакція Стратегічного оборонного бюлетеня України. Згідно з цими документами, була розроблена нова оборонна політика, що передбачала збільшення фінансування оборонної сфери країни, реформування і функціональну оптимізацію всіх підрозділів ЗСУ, а також приведення української армії у відповідність стандартам НАТО до 2020 року.

Суть реформи полягає у чіткому поділі повноважень між органами військового управління, які займаються розвитком, підготовкою і забезпеченням (генеруванням) Збройних сил, та тими, які здійснюють застосування військ. За принципами країн НАТО оборонне відомство як орган центральної влади має здійснювати демократичний цивільний контроль над Збройними силами, ресурсне забезпечення армії, а також визначати оборонну політику, а Генеральний штаб – реалізовуватиме її.

Починаючи з 2014 року, у ЗСУ було створено фактично з нуля декілька механізованих бригад, в які увійшли нові окремі батальйони територіальної оборони, що були створені у межах часткової мобілізації. Деякі кадрові частини збільшили свою чисельність до штатів військового часу.

16 червня 2016 року Верховна Рада України прийняла Закон № 1420-VIII, згідно з яким структура ЗСУ була доповнена новим окремим родом військ – Силами спеціальних операцій ЗС України (ССО). Структурно в них увійшли окремі підрозділи спеціального призначення та центри інформаційно-психологічних операцій.

Верховна Рада на останньому пленарному засіданні п'ятої сесії прийняла президентський проєкт Закону «Про основи національного спротиву» (№5557). Складовими національного спротиву в Законі визначено територіальну оборону (ТРО), рух опору та підготовку громадян України до національного спротиву. Наразі у кожному обласному центрі створені підрозділи ТРО, які поступово нарощують свою спроможність та міць, проводячи військові навчання як регіонального характеру, так і участі у міжнародних навчаннях, наприклад: «Весняний Шторм – 2019» в Естонії [3].

Але незважаючи на всі дії України із захисту своєї незалежності та територіальної цілісності, залишається відкритим питання з деокупації її територій. Тільки у зовнішньому військовому союзі з цивілізованими країнами ми можемо відновити свій статус та вгамувати імперські амбіції Росії. На теперішній час, вступ до Північноатлантичного альянсу (НАТО) підтримує вже 54% громадян України. На саміті в Брюсселі в червні 2021 року лідери НАТО підтвердили рішення, прийняте на Бухарестському саміті 2008 року, про те, що Україна стане членом Альянсу з Планом дій щодо членства (ПДЧ) як невід'ємною частиною процесу та правом України самостійно визначати своє майбутнє та зовнішню політику, звісно, що без втручання ззовні [4].

Список використаної літератури

1. Історія Збройних Сил України (з 1991 р.). URL: <https://www.zsu.gov.ua/menu/5fe440852f429b1f88ce9cbc>.
2. Богдалов А. Історія формування та діяльність добровольчих батальйонів у зоні проведення АТО. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/6688/1/Bogdalov.pdf>.
3. Проект Закону про територіальну оборону України Кабінет Міністрів України (kmu.gov.ua). URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-teritorialnu-oboronu-ukraini>
4. NATO — News: Brussels Summit Communiqué issued by the Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in Brussels 14 June 2021, 14-Jun.2021

Топчій Карина

курсант

Науковий керівник:

Токар Андрій Анатолійович

старший викладач кафедри

тактико-спеціальної підготовки,

(Дніпропетровський державний

університет внутрішніх справ)

НОВІ НАПРЯМКИ НАВЧАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Ефективна поліція завжди вимагала унікальної комбінації фізичних, когнітивних, емоційних та міжособистісних навичок. Хоча більша частина часу, проведеного офіцером під час виконання службових обов'язків, містить такі загрози, як реагування на дорожньо-транспортну пригоду, необхідно підготувати офіцерів до гірших сценаріїв. За даними Міжнародної асоціації начальників поліції (2001 р.) рівень застосування сили поліцейськими становить лише 3,61 на 10000 дзвінків на службу. Однак у тих рідкісних ситуаціях, коли офіцера закликають застосовувати силу, ці засвоєні навички та тактики стають критичними.

Когнітивні навички. Поліцейські університети можуть легко інтегрувати основні когнітивні навички у поточні навчальні програми. У посібнику з психологічного скринінгу офіцера миру, про такі навички йдеться [0]:

– Прийняття рішень передбачає здоровий глузд, гострий розум на вулиці та здатність приймати обґрунтовані рішення, що демонструється здатністю швидко розмежовувати ситуації, визначати та вживати відповідних заходів.

– Увага до безпеки передбачає життя належних запобіжних заходів та уникнення імпульсивної або надмірно ризикованої поведінки для забезпечення безпеки себе та інших. Вона включає здатність і схильність мислити перед тим, як діяти – утримувати власні бурхливі реакції ритму в колінах і замість цього поводитися з усвідомленою увагою до більшої ситуації.

– Добросовісність передбачає старанну, надійну, сумлінну модель роботи та своєчасне, логічне виконання відповідно до правил, положень та організаційної політики.

– Адаптованість передбачає здатність перемикає передачі та легко пристосовуватися до різноманіття.

Емоційні навички. Робота поліції викликає емоційні труднощі. На багатьох рівнях емоції поліцейських впливають на те, наскільки якісно вони виконують свою роботу і як довго вони зможуть добре виконувати свою роботу. Щодо довголіття, багато писали про емоційні наслідки, які поліцейська робота спричиняє для офіцерів, що може призвести, серед інших наслідків, до виснажливих рівнів вигорання [0]. Фактором, що сприяє, крім рутинного впливу травм та людських страждань, було виявлене емоційне виснаження, яке постійно демонструють публічні емоції, крім того, що вони насправді відчувають, наприклад, залишаючись спокійними, коли вони огидні, або посміхаються, коли насправді злі. У певний момент гострі емоції поліцейських суттєво впливають на їх роботу.

Емоційні навички можуть покращити ступінь успішного управління поліцейськими емоційними викликами на роботі. Однією з таких навичок є емоційне регулювання до стресу, яке включає здатність зберігати самовладання і тримати контроль, особливо під час критичних надзвичайних подій та інших стресових ситуацій. Сюди входить сприйняття негативних аспектів роботи та підтримка рівномірного темпераменту, а також прийняття критики, а не надмірний захист або перешкоджання виконанню роботи.

Інша важлива навичка – це емоційний інтелект, який, у більшості визначень, також включає регулювання емоцій. Емоційний інтелект передбачає ступінь, до якої люди:

– розпізнають свої емоції та розуміють, як емоції впливають на їх поведінку;

– контролювати імпульсивні почуття та успішно управляти їх емоціями;

– визначати емоційні підказки інших, не дозволяючи власним емоціям заважати поведінці;

– підтримувати добрі стосунки, чітко спілкуватися, впливати на інших, добре працювати в команді